Lietas arhīva Nr. C-2651-19/6
ECLI:LV:KURT:2019:0617.C69265119.4.S

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Liepājā 2019.gada 17.jūnijā

Kurzemes rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Lapiņš
ar sekretāri D.Majuru
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS "Liepājas Autobusu Parks" pieteikumu par Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu.

Aprakstošā daļa

2019.gada 28.maijā AS "Liepājas Autobusu Parks" (turpmāk – LAP) iesniedza tiesā pieteikumu par Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu, pamatojoties uz Streiku likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu.

Pieteikumā norādīts, ka, atbilstoši 2019.gada 13.maija AS "Liepājas Autobusu Parks" arodorganizācijas biedru un darbinieku kopsapulces protokolam Nr.7 arodorganizācijas biedru un LAP darbinieku pārstāvji nolēmuši pieteikt streiku 2019.gada 30.maijā, ja līdz 2019.gada 20.maijam netiks panākta vienošanās par streika prasībām. Gan protokolā, gan streika pieteikumā norādītas sekojošas streika prasības:

1) noteikt autobusu vadītājiem garantēto darba algu /stundas tarifa likmi 7 *euro*/stundā, bez piemaksām un prēmijām;

2) noteikt darba gatavības laika posma apmaksu 3,50 *euro*/stundā;

3) ar grāmatvedības starpniecību veikt biedru naudas ieturējumu un pārskaitīt to Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS, kā tas tika darīts no 2016.gada kā atsevišķa vienošanās un kopš 2017.gada, pamatojoties uz darba koplīguma 4.3.punktu - iesniegumi ir iesniegti savlaicīgi, kā arī kārtējais lūgums (iesniegums) tika iesniegts š.g. 15.februārī;

4) darba koplīguma jaunās redakcijas noslēgšana, kurš ir iesniegts 2018.gada 7.decembrī (vēstules Nr.169), ar visiem iekļautiem un iestrādātiem punktiem, kurus ir apstiprinājuši uzņēmuma darbinieki/arodbiedrības LAKRS biedri un Liepājas Autobusu parka darbinieku pastāvīgās arodorganizācijas biedri. Darba koplīguma noteikumi uzlabo darbinieku labklājību uzņēmumā, sociālās garantijas - pabalsti, papildus atvaļinājuma dienas, kas uzlabo nodarbinātības noteikumus;

5) saņemt laikus rakstveidā informāciju un veikt konsultēšanos ar arodbiedrību, pirms tiek pieņemti tādi lēmumi, kuri var skart darbinieku intereses, it īpaši lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā;

6) atbilstoši Darba likuma 96.pantam nosūtīt darbiniekus uz apmācībām 95.koda atjaunošanai un paredzēt darba samaksu kā to nosaka Darba likuma 74.panta trešā daļa.

Kā izriet no minētā protokola Nr.7 un 2019.gada 20.maija pieteikuma, streiku pieteikuši 154 LAP darbinieki (109 arodbiedrības biedri un 45 darbinieki), kuri, atbilstoši pievienotajiem protokoliem Nr.2 - Nr.6, esot pilnvarojuši protokolos norādītos pārstāvjus tālākā lēmuma pieņemšanai un streika organizēšanai. Atbilstoši streika pieteikumam, pieteikts vienas dienas streiks 2019.gada 30.maijā Liepājā, Cukura ielā 8/16 AS "Liepājas Autobusu Parks" telpās. Atbilstoši streika pieteikumam, streika komitejas vadītājs ir Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS valdes priekšsēdētājs /pers. H/, bet streika komitejas locekļi ievēlēti /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. P/, /pers. R/ un /pers. S/. Kā izriet no streika pieteikuma, streika pieteikšanas iemesls esot LAP darbinieku nepārtraukta tiesiskā stāvokļa pasliktināšana, darbinieku un to pārstāvju tiesību un interešu ignorēšana. Tādēļ 2018.gada 1.augustā tikušas nosūtītas prasības LAP, aicinot tās izpildīt. Bet, ņemot vērā, ka tās netika izpildītas, 2018.gada 16.augustā notika protesta akcija - pikets. Pēc protesta akcijas darbinieku intereses neesot izpildītas, tieši pretēji - tās sāka pasliktināt, piemēram, pārtraucot no darbinieku algas ieturēt biedru naudu, kas tika pārskaitīta Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS. Starp pusēm nav bijis iespējams dialogs, jo LAP neveicināja dialoga veidošanu, tādēļ sarunas nav bijušas efektīvas. No LAP puses neesot saņemts neviens piedāvājums, lai rastu kompromisu un uzlabotu darbinieku darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālas tiesības un intereses. Tādējādi LAP darbiniekiem, atbilstoši Darba strīdu likuma 15.panta piektās daļas noteikumiem, lai aizstāvētu savas aizskartās tiesības un intereses, ir tiesības uz kolektīvo rīcību (streiku), ja 10 dienu laikā no iesnieguma iesniegšanas dienas netika izveidota izlīgšanas komisija un netika uzsākta kolektīva interešu strīda izšķiršana izlīgšanas komisijā.

LAP uzskata, ka iesniegtais streika pieteikums ir nelikumīgs, jo neatbilst likumā noteiktajai streika pieteikšanas procedūrai, no iesniegtā pieteikuma nav konstatējams, vai lēmuma par streiku pieņemšanai bijis likumā noteiktais kvorums, kā arī vairums streika prasību nav izšķiramas ar kolektīvu rīcību, bet gan civiltiesiskā kārtā. Atbilstoši Darba strīdu likumam (turpmāk - DSL), kolektīvos strīdus iedala kolektīvajos tiesību strīdos un kolektīvajos interešu strīdos.

Saskaņā ar DSL 9.pantu kolektīvs tiesību strīds ir tādas domstarpības starp darbiniekiem (darbinieku grupu) vai

darbinieku pārstāvjiem un darba devēju, darba devējiem (darba devēju grupu), darba devēju organizāciju vai šādu organizāciju apvienību, vai nozares pārvaldes institūciju, kuras rodas, slēdzot, grozot, izbeidzot vai pildot darba koplīgumu, kā arī piemērojot vai tulkojot normatīvo aktu noteikumus, darba koplīguma vai darba kārtības noteikumus.

Saskaņā ar DSL 11. un 12.panta noteikumiem, kolektīvo tiesību strīdu sākotnēji cenšas atrisināt izlīgšanas komisijā, bet, ja tas neizdodas, jebkura no pusēm ir tiesīga vērsties tiesā.

Atbilstoši DSL 15.panta piektās daļas noteikumiem, tikai kolektīvā interešu strīda gadījumā pusēm ir tiesības uz kolektīvu rīcību - streiku vai lokautu. Līdz ar ko tikai kolektīvā interešu strīda gadījumā (domstarpības, kuras rodas saistībā ar kolektīvo pārrunu procesu, nosakot jaunus darba apstākļus vai nodarbinātības noteikumus) puses, ievērojot noteiktos likuma priekšnosacījumus, ir tiesīgas pieteikt streiku/ lokautu.

Prasību 3.punktā tiek pieprasīts ar grāmatvedības starpniecību veikt biedru naudas ieturējumu, to pārskaitot Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS, kā tas noteikts 2017.gada 28.jūnija koplīguma 4.3.punktā.

Pirmkārt, LAP jau 2019.gada 8.maija vēstulē Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS atbildēja, ka LAP ir pienākums katram darbinieka izmaksāt tam pienākošas atlīdzību pilnā apmērā. Darba devējam nav tiesību vienpusēji pārskaitīt daļu atalgojuma trešajām personām. Kā zināms dalība arodbiedrībā ir brīvprātīga katra darbinieka izvēle, kā arī izstāšanās no šīs arodbiedrības. Darba devējam nav informācijas par to, kad un vai darbinieki iestājas vai izstājas no arodbiedrības, līdz ar ko darba devējam nav aktuālā arodbiedrību biedru saraksta. Darba devējs nav tiesīgs veikt daļas no atalgojuma pārskaitīšanu trešajām personām, ja šādu gribu skaidri nav izteicis pats darbinieks. Šādu apsvērumu dēļ līguma 4.3.punkts arī paredz ikmēneša rakstiska iesnieguma iesniegšanu biedru naudas pārskaitīšanai arodbiedrībai.

Otrkārt, šī prasība izriet no 2017.gada 28.jūnijā noslēgtā koplīguma noteikumu interpretācijas un piemērošanas, līdz ar ko minētais jautājums uzskatāms par kolektīvo tiesību strīdu.

Treškārt, šī prasība vērsta nevis uz arodbiedrības interešu aizstāvību, bet arodbiedrības biedru naudas iemaksas kārtību.

Pieteikuma 4.puntā tiek pieprasīta jauna koplīguma noslēgšana. Uz šo brīdi ir spēkā 2017.gada 28.jūnija koplīguma noteikumi, kuri pēc būtības nosaka papildus sociālās garantijas darbiniekiem, bet neregulē samaksas jautājumus. Starp pusēm pastāv domstarpības par koplīguma saturu un noteikumiem, dēļ kā uz šo brīdi jauns koplīgums nav noslēgts. Tomēr neatkarīgi no minētā, šis jautājums attiecas uz kolektīvo tiesību strīdu, t.i., domstarpības, kas rodas slēdzot koplīgumu, strīds ir risināms tiesā.

Arī nu jau spēku zaudējušais likums "Par darba koplīgumiem", kura noteikumi tika "pārnesti" uz darba likumu, noteica, ja izlīgšanas komisijā netiek panākta vienošanās par koplīguma noslēgšanu, pusēm ir tiesības griezties tiesā vai šķīrējtiesā, kuras lēmums ir galīgs *(sk. 6.pants)*. Neviens normatīvais akts neparedz darba devēja pienākumu piekrist un parakstīt koplīgumu tādā redakcijā, kādā vēlas arodbiedrība. No minētā secināms, ka arī šī vispārīgā prasība par koplīguma noslēgšanu attiecas uz kolektīvo tiesību strīdu, kas nav risināms ar kolektīvas rīcības (streika) palīdzību.

Pieteikuma 5.punkts pēc būtības neattiecas uz darbinieku darba apstākļiem un nodarbinātības jautājumiem. Arodbiedrība, nedodot juridisko pamatojumu, vēlas, lai tā tiktu informēta par jebkuru pieņemtu lēmumu, kas tieši vai netieši varētu attiekties uz darbiniekiem. Minētais jautājums LAP ieskatā attiecas uz darba devēja un arodbiedrības attiecībām un arodbiedrības likumisko tiesību apjomu. Līdz ar ko, gadījumā, ja arodbiedrība uzskata, ka darba devējs neievēro likumiskos vai citus pienākumus attiecībā pret arodbiedrību, tad šāds arodbiedrības prasījums ir izskatāms tiesā. Minētā prasība šo iemelsu dēļ attiecas uz tiesību strīdu, kas risināms tiesā.

Arī pieteikumā 6.punktā izvirzīts prasījums par pienākuma izpildi, kas pamatots ar Darba likuma prasībām, līdz ar ko minētais prasījums arī attiecas uz tiesību strīda priekšmetu. Rezumējot secināms, ka vismaz četras no sešām streika prasībām attiecas uz tiesību strīdu jautājumiem, kas nav risināmi kolektīvās rīcības (streika) ietvaros.

Norādīts, ka Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS nav ievērojusi pirmsstreika sarunu procedūru. Atbilstoši DSL 15.panta pirmās daļas noteikumiem kolektīvus interešu strīdus izšķir izlīgšanas komisijā. Panta otrā daļa nosaka, ka kolektīva interešu strīda gadījumā puses raksta domstarpību protokolu un ne vēlāk kā triju dienu laikā pēc šā likuma 14.panta otrajā daļā minētā termiņa iesniedz to izlīgšanas komisijai. Likuma 15.panta piektā daļa nosaka, ja kolektīvs interešu strīds netiek izšķirts izlīgšanas komisijā un tā puses nevienojas par kolektīva interešu strīda izšķiršanu ar samierināšanas metodi, pusēm ir tiesības ar kolektīvu rīcību aizsargāt savas intereses. 2019.gada 2.maijā (Pielikums Nr.4) Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS nosūtīja LAP vēstuli ar aicinājumu uz tikšanos izlīguma komisijā. Uz minēto aicinājumu LAP sniedza atbildi (Pielikums Nr.5), un, pamatojoties uz Darba likuma 10.panta ceturto daļu, aicināja izlīgšanas komisijai nominēt ne tikai Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pārstāvjus, bet arī otras arodbiedrības - Liepājas autobusu parka patstāvīgās arodbiedrības pārstāvi, pēc kā vienoties par izlīgšanas komisijas tikšanās laiku un datumu, aicinot tikties LAP telpās Liepājā. Atbildot uz minēto iesniegumu, Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS 2019.gada 9.maija vēstulē (Pielikums Nr.6) norādīja, ka prasība par LAP Patstāvīgās arodbiedrības pārstāvja dalību ir iejaukšanās arodbiedrību darbībā, jo arodbiedrības savā darbībā esot neatkarīgas. Attiecībā par piedāvātās izlīgšanas komisijas tikšanās vietu Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS citēja akadēmiskajā terminu datubāzē iekļautā vārda "juridiskā adrese" definīciju. Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS norādīja, ka ņemot vērā to, ka neesot iespējama vienošanās, tiks uzsākta streika procedūra.

Atbilstoši Streiku likuma 3.panta otrās daļas noteikumiem, tiesības streikot kā galējs līdzeklis izmantojamas, ja nav panākta vienošanās un samierināšanās kolektīvajā interešu strīdā. No minētā izriet, ka pirms streika pieteikšanas likums paredz pusēm ievērot noteiktu procesuālu kārtību, nolūkā atrisināt domstarpības līdz galēja līdzekļa piemērošanai. Konkrētajā gadījumā pati Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS ierosināja izlīguma sarunu veikšanu, tomēr pēc LAP lūguma par precizējošas informācijas un likuma prasību izpildi (Patstāvīgās arodorganizācijas pārstāvja nominēšanu) pārtrauca izlīguma sarunu procedūru. Šādos apstākļos LAP uzskata, ka nav ievērota strīdus risināšanas procedūra un Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS nebija tiesību, apejot sarunu vešanu izlīguma komisijā, pieteikt streiku. Šī iemelsa dēļ arī pieteicējam atbilstoši Civilprocesa likuma 391.panta otrajai daļai nav iespējams pievienot pieteikumam darba devēja un darbinieku vai darbinieku arodorganizācijas streika sarunu protokolu, jo tādu nebija iespējams sastādīt.

Minētais LAP apsvērums atbilst tiesu praksei. Tā ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 5.oktobra spriedumu lietā Nr.C32244117, tiesa pamatojoties uz analogu apsvērumu atzina streika pieteikumu par pretlikumīgu, jo netika izsmelti pirms streika izmantojamie kolektīvā strīda risināšanas līdzekļi, kas ir priekšnoteikums streikošanas tiesību realizēšanai kā galējam līdzeklim atbilstoši Streiku likuma 3.panta otrajai daļai. Ņemot vērā, ka streika pieteikums iesniegts, neievērojot Streiku likuma 3.panta otrās daļas priekšnoteikumus, tad uzskatāms, ka iesniedzot streika pieteikumu, pārkāptas šā likuma prasības, kā rezultātā, atbilstoši Streiku likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktam, streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS iesniegtais streika pieteikums neatbilst arī citām Streiku likuma prasībām. Saskaņā ar Streiku likuma 11.panta trešo daļu Arodbiedrība vai šā panta otrajā daļā minētie arodbiedrības biedru pilnvarotie pārstāvji lēmumu par streika pieteikšanu var pieņemt arī to uzņēmuma darbinieku vārdā, kuri nav attiecīgās arodbiedrības biedri, ja šie darbinieki ir pilnvarojuši arodbiedrību vai arodbiedrības biedru pilnvarotos pārstāvjus.

Savukārt, šā likuma 14.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka streika komiteja ne vēlāk kā septiņas dienas pirms streika uzsākšanas attiecīgajam darba devējam, Valsts darba inspekcijai un Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (turpmāk — Trīspusējā padome) sekretāram rakstveidā iesniedz: attiecīgās sapulces (kopsapulces) lēmumu par streika pieteikšanu, kam pievienots protokols, kurā fiksēts balsu skaits, ar kādu pieņemts minētais lēmums, bet šā likuma 11 .panta trešajā daļā noteiktajos gadījumos — arī protokols, kas apliecina minēto atbalstu. Kā redzams no pieteikumam pievienotajiem protokoliem, pilnvarotās personas streiku pieteikušas ne tikai arodbiedrības biedru vārdā, bet arī 45 LAP darbinieku vārdā.

No Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS iesniegtajiem dokumentiem nav identificējams, kura no personām, kas piedalījušās sapulcēs, ir arodbiedrības biedri, kuri darbinieki, līdz ar ko nav iespējams noteikt, kuri darbinieki ir/nav pilnvarojuši arodbiedrības pilnvarotos pārstāvjus un, ja ir pilnvarojuši, tad kurus.

Streika pieteikumam arī netika iesniegts likumā norādītais protokols, kas apstiprinātu darbinieku atbalstu arodbiedrībai vai arodbiedrības pilnvarotajām personām jautājuma lemšanā par streika pieteikšanu.

Saskaņā ar Streiku likuma 11. un 12.panta otrās daļas noteikumiem, ja lielā biedru/darbinieku skaitā vai organizatorisko īpatnību dēļ kopsapulci nav iespējams sasaukt, lēmumu par streika pieteikšanu pieņem pilnvaroto pārstāvju sapulcē. Lai būtu iespējams pieņemt šādu lēmumu pilnvaroto personu sapulcē, jābūt pārliecībai un pierādījumiem par to, ka darbinieki un/vai arodbiedrības biedri patiešām ir pilnvarojuši attiecīgās pilnvarotās personas paust viņu gribu un pieteikt streiku.

Kā redzams no Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pieteikumam pievienoto protokolu Nr.2 - Nr.6 pielikumiem Nr.1 (biedru/darbinieku paraksti), tad virknei no darbiniekiem nav norādīts pilnīgs personas kods, līdz ar ko trešā persona nevar gūt skaidru un patiesu priekšstatu par to, vai tiešām sarakstos minētās personas pauž it kā norādīto pilnvarnieku gribu. Neviena persona nav arī apliecinājusi šo protokolu pielikumu autentiskumu un nav apliecinājusi personu identitātes pārbaudes veikšanu. Sekojoši nav iespējams pārliecināties par darbinieku, kas it kā balsojuši par streika pieteikšanu, identitāti.

Turklāt, pat ja pieņemtu, ka pilnvarotāji, kas pilnvarojuši personas pieteikt streiku, būtu identificējamas un šie pilnvarojumi būtu tiesiski un likumīgi, jāatzīst, ka pilnvarnieku lēmums nav bijis tiesisks kvoruma neesamības dēļ. Kā redzams no Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pievienotajiem darbinieku/ arodbiedrības biedru protokoliem, tad katrā no sapulcēm darbinieki/biedri ir izvirzījuši pilnvarotos pārstāvjus tālākai lēmuma pieņemšanai un iespējamā streika organizēšanai.

No 2019.gada 23.aprīļa protokola Nr.5 izriet, ka 7 arodbiedrības biedri un 14 darbinieki (kopā 21 darbinieks) trīs reizes dienā sanākot uz sapulci (par ko pieteikumā minēts tālāk) izvirzīja pilnvarotos pārstāvjus /pers. AC/ un /pers. AD/ tālākai lēmuma pieņemšanai. Kā izriet no darbinieku /biedru 2019.gada 13.maija kopsapulces protokola Nr.7, sapulcē piedalījās visas izvirzītās personas, izņemot /pers. AC/. Kā izriet no protokoliem Nr.2., 3., 4. un 6, sapulces dalībnieki izvirzījuši piecus pārstāvjus, kuri visi ir piedalījušies 2019.gada 13.maija kopsapulcē. Atbilstoši protokolu jēgai un būtībai atzīstams, ka tikai visi izvirzītie pārstāvji ir tiesīgi paust pilnvarnieku gribu un šai gribai jābūt vienotai (pretējā gadījumā viens pilnvarnieks varētu rīkoties pretēji cita pilnvarnieka rīcībai). No minētā secināms, ka 2019.gada 23.aprīļa sapulces dalībnieku pārstāvība nav nodrošināta pilnvērtīgi, proti, par streika pieteikšanu nav lēmis otrs pilnvarotais pārstāvis /pers. AC/.

Šādos apstākļos ir pamats uzskatīt, ka minēto 21 LAP darbinieku griba 2019.gada 13.maija kopsapulcē nav pausta, līdz ar ko iztrūkst Streiku likuma 12.panta pirmajā daļā noteiktā uzņēmuma darbinieku kvoruma lēmuma pieņemšanai par streika pieteikšanu. Diemžēl, izvērtējot iesniegtos materiālus, jāsecina, ka protokolos minētā informācija, acīmredzot, ir

falsificēta.

Atbilstoši 2019.gada 25.aprīļa protokolam Nr.6, sēdes novadītas gan Rīgas starptautiskās autoostas teritorijā plkst.14:00, kā arī Liepājā, Cukura ielā 8/16 plkst.23.00.

Pirmkārt, ir apšaubāms, ka visi astoņi sapulces dalībnieki vienā dienā bija gan Rīgā, gan Liepājā.

Otrkārt, protokolā fiksēts, ka sapulci vada /pers. A/, lai gan 2019.gada 25.aprīlī viņš fiziski neatradās Rīgā, bet veica darba pienākumus (sk. Pielikumu Nr.8): /pers. A/ plkst.8:00 veica reisu no Kuldīgas uz Liepāju; /pers. A/ plkst.14:45 veica reisu no Liepājas uz Ventspili; /pers. A/ plkst. 18:35 veica reisu no Ventspils uz Liepāju, darbu beidzot Liepājā plkst.21:35. Līdz ar ko /pers. A/ fiziski 2019.gada 25.aprīlī nevarēja būt Rīgā un vadīt sapulci.

Attiecībā par 2019.gada 23.aprīļa protokolu Nr.5, jānorāda, ka pielikumā Nr.1 minētās personas: /pers. AF/, /pers. AG/, /pers. AH/, /pers. AI/, /pers. AJ/, /pers. AK/ un /pers. AL/ nevarēja parakstīt pielikumā esošo protokolu, jo šajos laikos atradās reisos, vai galapunktos starp reisu stāvēšanā.

Arī /pers. AM/ nevarēja piedalīties 2019.gada 20.aprīļa sapulcē plkst.21.30, (protokols Nr.3), jo līdz 21.40 atradās darbā, ar gala pieturu Aizputē.

Papildus pieteicējs vērš tiesas uzmanību uz citiem defektiem, kas liedz uzskatīt, ka lēmums par streika pieteikšanu pieņemts atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Piemēram, šaubas par patiesu sapulču noturēšanu atbilstoši protokolos minētajam rada tas, ka 2019.gada 21.aprīļa sapulce noturēta naktī; protokols Nr.3, sastādīts pirms protokola Nr.2, lai gan tas veikts tanī pašā vietā - Cukura ielā 8/16; 2019.gada 23.aprīļa sapulce notikusi trīs reizes vienā dienā, lai gan sastādīts viens protokols; no vairākiem protokolu pielikumiem nav saprotams, vai ailē ir personas paraksts (sk. protokola Nr.2 pielikuma Nr.1 aile Nr.9, 2019.gada 20.aprīļa protokola Nr,3 pielikuma Nr.1 ailē Nr.2 un 23 (veikts konferences zvans). 2019.gada 22.aprīļa protokola Nr.4 pielikuma Nr.1 aile 63), pieteikumā norādīts, ka streiku piesaka 109 arodbiedrības biedri, bet atbilstoši protokoliem - 108. Lai arī kļūda ir tikai par vienu personu, tomēr tas ir būtiski, jo kopsakarībā ar šaubām par vairāku personu parakstiem, ir šaubas, vai vispār ir savākts nepieciešamais kvorums streika pieteikšanai.

Kā redzams no protokola Nr.3, tad par streika atbalstīšanu it kā balsojuši 22 dalībnieki no 23. Tikai vien ievērojot šajā punktā minēto, secināms, ka streika rīkošanu nav atbalstījis likumā noteiktais kvorums - vismaz puse no darbiniekiem.

Pieteicējs vērš uzmanību arī uz to, ka Streiku likuma 11.pants paredz arodbiedrības biedru vai pilnvaroto pārstāvju lēmumu pieņemšanu atbilstoši arodbiedrības statūtos noteiktajai kārtībai, tomēr minētie statūti pieteicējam netika izsniegti, līdz ar ko arī pieteicējam nebija iespējams pārliecināties par šīs kārtības ievērošanu.

Pieteicējs īpaši uzsver, ka streiks ir galējais līdzeklis pušu (darba devēja un darbinieku kopuma, nevis arodbiedrības) attiecību noregulēšanā, kā dēļ likums ir izvirzījis stingrus priekšrakstus streika pieteikšanai. Streiks nevar kalpot par pamatu darba devēja šantāžai vai personisku interešu lobēšanai, kas, iespējams, noticis šajā gadījumā.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS ir zināmas vidējais sabiedriskā transporta šoferu un darbinieku atalgojuma līmenis. Līdz ar ko Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS jābūt zināmam, ka LAP šoferu algu līmenis ir virs valstī vidējā šoferu atalgojuma līmeņa. Tāpat Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS ir zināms, ka LAP pasažieru pārvadājumus pamatā veic pamatojoties uz noslēgtu publisko iepirkumu līgumu. Sekojoši LAP finanšu līdzekļus veido pasūtītāja veiktā samaksa publiskā iepirkuma ietvaros, kas daļēji tiek segta ar pasažieru biļešu iegādi. Turklāt, uzvaras konkursā kritērijs bija zemākā cena. Bez tam pasūtītāja samaksu nepastarpināti ietekmē šoferu godaprāts un profesionālās kvalitātes. Piemēram, ja šoferis pieturā atbrauc ātrāk un attiecīgi ātrāk aizbrauc, tad pasūtītājs neveic samaksu par šādu reisu, jo pakalpojums pēc būtības nav sniegts.

Darba devēja līdzekļus, kā arī darba algu fondu veido pasūtītāja veiktie maksājumi LAP. Publiskais iepirkums tiek slēgts uz vairākiem gadiem, ar jau iepriekš noteiktiem finanšu nosacījumiem, līdz ar ko LAP nav tiesības pasūtītājam iepirkuma līguma laikā pieprasīt papildus samaksu, ko, acīmredzot, Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS neizprot.

LAP nekad nav pasliktinājis darbinieku tiesisko stāvokli vai samazinājis atalgojumu, tieši pretēji, iespēju robežās to palielina. Darbiniekiem, stājoties darba attiecībās tiek izskaidrota atalgojuma sistēma un apmērs un visi, stājoties darba attiecībās, tam ir piekrituši.

No minētā ir secināms, ka jebkādu ultimatīvu prasību izvirzīšanai par darbinieku atalgojumu ir jābūt loģiskam un ekonomiskam pamatojumam, kāda šajā gadījumā iztrūkst. Pats Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS valdes priekšsēdētājs /pers. H/ publiski ir norādījis, ka valsts piešķirtās dotācijas zaudējumu segšanai pārvadātājiem nenodrošina atbilstošu darba samaksu par padarīto darbu un tā kvalitāti, kā arī to, ka pirms jaunā iepirkuma organizēšanas - 2019.gadā reģionālās nozīmes un maršruta tīklā pārvadājumiem ar autobusiem - arodbiedrībai bija un arī šobrīd ir svarīgi panākt, lai iepirkumos neuzvar lētākais piedāvājums, kas, iespējams, turpmāk atkal negatīvi ietekmēs autobusu vadītāju un citu transporta darbinieku garantētās algas un citu darba apstākļu noteikumus. Ar minēto tiek atzīts darbinieku algas pārvadājumu nozarē būtiski ir atkarīgas tieši no valsts spējas un gribas dotēt / maksāt par šiem pakalpojumiem.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS prasību izpilde faktiski nozīmētu pakāpenisku LAP novešanu līdz maksātnespējai, kā rezultātā darbinieki ne tikai zaudētu darbu, bet reģions zaudētu ievērojamu nodokļu maksātāju. Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS prasības nav savienojamas ne ar ekonomisko stāvokli valstī, ne sabiedrībā L AP.

Šādi secinājumi ir veicami, izdarot elementārus aprēķinus, ievērojot LAP finanšu rādītājus (publiski pieejami), darbinieku skaitu un vidēji nostrādāto darba stundu skaitu mēnesī. Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta

Darbinieku arodbiedrībai LAKRS ir zināms, ka LAP finanšu līdzekļus veido pasūtītāja veiktā samaksa publiskā iepirkuma ietvaros, kur uzvaras kritērijs ir zemākā cena par kilometru, tomēr šie apstākļi tiek ignorēti.

2019.gada 15.maijā plānotā atklātā konkursa "Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana ar autobusiem reģionālās nozīmes maršrutu tīklā" ietvaros Autotransporta direkcija organizēja ieinteresēto piegādātāju apspriedi, kurā piedalījās ar Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pārstāvji. (sk. Pielikumu Nr.7).

Kā redzams, tieši LAP pārstāvji uzsvēra problēmu, ka iepirkumos noteiktais slieksnis šoferu atalgojumam periodā līdz 2030.gadam, t.i. - ne mazāk par 5,00 *euro*/h (periodam no 2021.-2024.g.), 5,50 euro/h (periodam no 2025.-2027.g.) un 6,05 *euro/*h (periodam no 2028.-2030.g.), ir nepietiekams.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pārstāvji par šo jautājumu neko neprasīja un nekādas iebildes neizteica, lai gan Autotransporta direkcijas plānotais nākotnes atalgojuma līmenis publiskajos iepirkumos ir būtiski zemāks, nekā Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS šobrīd pieprasītais.

Prasība pēc vienotas un noteiktas tarifa likmes noteikšanas visiem šoferiem, neatkarīgi no stāža, atbildības, darba specifikas, disciplīnas, sasniegtajiem rezultātiem, u.c. faktoriem arī nav loģiska. LAP nodarbina ievērojamu skaitu šoferu, kuru atbildība, godaprāts, spējas, u.c. profesionālās kvalitātes ir atšķirīgas. Tieši šo iemeslu dēļ šoferiem tiek noteikta pamata atlīdzības stundu likme, pie kuras tiek pieskaitītas piemaksas un prēmija par darba rezultātiem.

Kā minēts, piemēram, ja šoferis pieturā atbrauc ātrāk un attiecīgi ātrāk aizbrauc, tad pasūtītājs neveic samaksu par šādu reisu, jo pakalpojums pēc būtības nav sniegts. Tieši šo iemeslu dēļ, kā arī katra šofera darba specifikas dēļ (starppilsētu reisi vai vietējie reģionālie reisi, lielais autobuss vai mikroautobuss) noteikt visiem šoferiem garantētu atlīdzību nav ne racionāli, ne ekonomiski iespējams.

Gadījumā, ja Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS tik tiešām vēlas cīnīties par šoferu atalgojuma paaugstinājumu, tad Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS bija jāvēršas nevis pret LAP, bet pret Autotransporta direkciju un/vai publisko iepirkumu pasūtītājiem, kuri faktiski ir šoferu algu fonda avots.

Lai arī tiesas kompetencē šajā lietā nav izšķirt strīdu par piemērojamajām darba algu likmēm, pieteicēja ieskatā, izskatot konkrēto pieteikumu, ir būtiski ņemt vērā Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika prasību būtību un raksturu, proti, ultimatīvā formā pieprasīt tādu darba algas minimālo likmi, kāda publiskajā iepirkumā nav paredzēta pat 2030.gadā, kurai nav jebkāda ekonomiska un racionāla pamatojuma un kura, neparedzot LAP papildus atlīdzību no pasūtītāja, finansiāla nav iespējama. Pēc būtības Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS, neizvērtējot situāciju kopumā, nozarē un sabiedrībā (LAP) pieprasījusi veikt samaksu, kas pakāpeniski novedīs uzņēmumu līdz maksātnespējai, vai arī, piedraudot ar streiku, kas neizbēgami radīs uzņēmumam reputācijas un zaudējumu risku, kas tikai pasliktinās uzņēmuma finansiālo stāvokli kopumā.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS turklāt nekad nav iesniegusi jebkādu skaidrojumu vai aprēķinu savu prasību pamatošanai.

Pieteicējs nenoliedz darbinieku tiesības pēc būtības prasīt un lūgt augstāku atalgojumu, papildus garantijas, u.t.t., tomēr šīm prasības ir apspriežamas un tām ir jābūt reālām un pamatotām. Diemžēl, augstākminētie apstākļi liecina par to, ka patiesais streika pieteikuma motīvs nav nesaprātīgas darba algas paaugstinājums, bet kādi citi, slēpti motīvi, negodprātīgi izmantojot likumā garantētās tiesības uz streiku, kas ir pretēji Civillikuma l .pantā nostiprinātajam labas ticības principam.

Pieteicēja pilnvarotais pārstāvis /pers. AS/ pieteikumu uzturēja, pamatojās uz tajā norādītajiem apstākļiem un argumentiem, un papildus paskaidroja, ka koplīguma noteikumi paredz, ka darbiniekam katru mēnesi ar iesniegumu jāapliecina, ka viņš vēlas, lai no viņa darba algas veic ieturējumu minētās arodbiedrības labā. Taču šis jautājums vairāk izriet no darbinieku un arodbiedrības savstarpējām tiesiskajām attiecībām. Šāds jautājums nevar tikt risināts ar streika palīdzību, un jautājums pieder pie kolektīvā tiesību strīda.

Attiecībā par koplīguma noslēgšanu uzskatīja, ka šis ir darba kolektīvo tiesību jautājums. Puses par tā noslēgšanas apstākļiem ir diskutējušas, uz šo brīdi ir spēkā iepriekš noslēgtā koplīguma noteikumi. Taču arī šis jautājums nav interešu strīda tvērumā skatāms tiesai, līdz ar to strīds nav risināms ar streika palīdzību.

Attiecībā par arodbiedrības informēšanu par pieņemtajiem lēmumiem, kas varētu attiekties uz darbiniekiem – tā kā komercsabiedrībai ir arī savi komercnoslēpumi, sabiedrība nevar atklāt arodbiedrībai pilnīgi visu komercinformāciju. Arodbiedrība nav valdes loceklis vai uzņēmuma vadība, kura lemj un uzņemas atbildību par uzņēmuma saistībām. Līdz ar to arī šis jautājums nav kolektīvo interešu strīdu tvērumā skatāms tiesai.

Par 95.kodu redzams, ka oponents ir atsaucies uz Darba likuma prasībām, līdz ar to skaidri redzams, ka šis strīds izriet no Darba tiesību normu interpretācijas. Ja arodbiedrība uzskatīja, ka viņai kāda informācija netiek sniegta, bet likums to paredz, tad pusei ir tiesības vispārējā civiltiesiskajā kārtībā prasīt tiesai uzlikt par pienākumu sniegt šo informāciju. Uzskatīja, ka par šiem jautājumiem ļoti negodprātīgi tiek draudēts ar streiku, par ko darbinieki nevar streikot.

Par pirmstreika procedūru - uzskatīja, ka tā arī nav ievērota. Jāatceras, ka streiks ir galīgais līdzeklis, lai aizsargātu darbinieku intereses, nevis kādas citas/arodbiedrības intereses. Lai darbinieki pieteiktu streiku, ir jābūt noteiktam darbinieku kvorumam, pēc lietā iesniegtajiem protokoliem redzams, ka tā nav, 21 persona nav pārstāvēta sapulcē, līdz ar to trūkst kvoruma, lai uzskatītu, ka streiks ir pieteikts atbilstoši likuma prasībām. Arī no paraksta lapām nevar secināt, kādas personas ir devušas pilnvarojumu sevi pārstāvēt un kādas to nav darījušas. Tāpat dažas personas, kuras ir identificējamas, atradušās vienlaicīgi sapulcē un arī vadījušas autobusu. Tas nozīmē, ka cilvēks dokumentu ir parakstījis vai pirms, vai pēc minētās sapulces. Līdz ar ko var saprast, ka cilvēkam nav izskaidrota sapulces būtība, prasības un par ko viņš parakstās

protokolā. Tāpat arī par sapulces vadītāju /pers. A/, pēc dokumentiem izriet, ka viņš sapulci vienlaicīgi vadījis gan Rīgā, gan Liepājā.

Par stundas tarifa likmi 7 EUR/h, un darba gatavības laikā 3,5 EUR/h - šeit nav runa, vai darba devējs kaut ko grib, vai negrib maksāt darbiniekam, bet šeit ir jārunā par to, cik valsts dod dotāciju naudu šo reisu veikšanai. Liela daļa no reisiem tiek veikta publiskā iepirkuma procedūras ietvaros, kur, kā zināms, uzvar zemākās cenas princips. Tas ir valsts pasūtījums, līdz ar to ir jāsaprot, ka darba devējs var maksāt tik, cik tam dod valsts no budžeta. Prasībām jābūt racionālām un ekonomiski pamatotām.

Uzturēja arī citus paskaidrojumā neminētos argumentus, kas ir norādīti pieteikumā, norādot, ka viss apstākļu kopums, apsvērumi, gan kopumā, gan katrs no šiem, patstāvīgi, veido pamatu pieteikuma apmierināšanai.

Pieteicēja pārstāvis /pers. AT/ pieteikumu uzturēja un papildus paskaidroja, ka lielākā daļa no jautājumiem nav risināmi kolektīvā streika kārtībā. Valde vēlējās sadarboties ar Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrību LAKRS, apspriežot, ka šie 7 EUR ir pilnīgi nereāla prasība, un racionāli izrunāt šo jautājumu, t.sk., prasība maksāt visiem autobusa vadītājiem vienādi 7 EUR/h, ir nerealizējama, jo dažādi autobusi, dažādas piemaksas, maršruti, u.t.t.. No tā arī rodas priekšstats, ka patiesie streika organizētāji nav darbinieki, bet gan arodbiedrība, kuras patiesie mērķi netiek atklāti. Visi šoferi tiek pieņemti darbā un iepazīstināti ar noteikumiem uz konkrēta līguma pamata. Pa reģioniem darba samaksa atšķiras, arī par darba gatavību tiek darbiniekiem maksāts.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS un streiku komitejās pārstāve I.Kibelko pieteikumu neatzina un nolasīja rakstveidā iesniegto paskaidrojumu, ka darbinieku izvirzītās prasības streika pieteikumā noteikt autobusu vadītājiem garantēto darba algu/stundu tarifa likmi 7 EUR / stundā, bez piemaksām un prēmijām; noteikt darbgatavības laikposma apmaksu 3,50 EUR/stundā ir vērtējama kā kolektīvā interešu strīda prasība, kas vērsta uz jaunu nodarbinātības noteikumu noteikšanu. Saskaņā ar Streiku likuma 3.panta pirmās daļas noteikumiem darbiniekam ir tiesības streikot, lai aizstāvētu savas ekonomiskās vai profesionālās intereses.

Pieteicējs pieteikuma 11.punktā norāda, ka streika pieteikuma 3.punktā izvirzītā prasība ir vērsta nevis uz arodbiedrības interešu aizstāvību, bet arodbiedrības biedru naudas iemaksas kārtību un ka šī prasība izriet no 2017.gadā noslēgtā darba koplīguma noteikumu interpretācijas, līdz ar to minēto jautājumu uzskata par kolektīvo tiesību strīdu. Norādīts, ka 2017.gadā noslēgtā darba koplīguma 4.3.punktā noteikts, ka katru mēnesi darba devējs pēc arodbiedrības biedra rakstiska iesnieguma ar grāmatvedības starpniecību ietur no arodbiedrības biedra darba algas arodbiedrības biedra naudu un ieskaita to arodbiedrības norēķinu rēķinā pēc arodkomitejas priekšsēdētāja norādījuma. Līdz 2018.gada augustam LAP pildīja darba koplīguma 4.3.punkta noteikumus, un ar grāmatvedības starpniecību veica biedru naudas ieturējumus un pārskaitīja arodbiedrībai, tādējādi koplīguma slēdzējiem bija vienota izpratne par darba koplīguma 4.3.punktu. LAP darba koplīguma 4.3.punktu sāka interpretēt pēc 2018.gada 16.augusta, kad Liepājā pie LAP notikusi protesta akcija pikets. Pēc protesta akcijas darbinieku intereses tika ignorētas, proti, netika izpildītas. Tādēļ jāatzīmē, ka iesniegumi tika iesniegti savlaicīgi, kā arī kārtējais lūgums tika iesniegts LAP 2019.gada 15.februārī.

Savukārt, 12.punktā LAP norāda, ka streika pieteikuma 4.punktā tiek prasīts noslēgt jaunu darba koplīgumu, kas neattiecas uz kolektīvo interešu strīdu, bet attiecas uz kolektīvo tiesību strīdu. Uzskatīja, ka streika pieteikuma 4.punkts norāda uz jaunu nodarbinātības noteikumu noteikšanu, un tā ir kolektīvo interešu prasība. Kolektīvo interešu sadursmē darbinieki kā galējo strīda izšķiršanas metodi var izmantot arī streiku. Streikošanas tiesību īstenošana ir saistīta ar noteiktu apstākļu un nosacījumu kopumu, kas liecina kolektīvā strīda atrisināšanas neiespējamību. Tādējādi, streiks ir līdzeklis, lai piespiestu darba devēju sēsties pie sarunu galda, kad darbinieku pūles bijušas bez rezultāta panākt kompromisu. 2018.gada 19.decembrī LAP atsūtījis Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS atbildi, ka ir iepazinies ar piedāvāto darba koplīguma projektu, bet tā kā piedāvājums rada nesamērīgus izdevumus, uzņēmums nevar uzņemties šādas papildus finansiālas saistības. Tādējādi LAP nevēlējās uzlabot darbinieku tiesības un intereses, sniedzot negatīvas atbildes, neveicinot strīdu atrisināšanu kompromisa ceļā.

Pieteicējs uzskata, ka arī streika pieteikuma 5.punkts pēc būtības neattiecas uz darbinieku darba apstākļiem un nodarbinātības jautājumiem, jo minētais jautājums LAP ieskatā attiecas uz darba devēja un arodbiedrības attiecībām, un arodbiedrības likumisko tiesību apjomu. Līdz ar to šī prasība attiecoties uz strīdu, kas risināms tiesas ceļā. Šādam argumentam nepiekrita, jo nesaņemot nepieciešamo informāciju, kura var skart darbinieku intereses, it īpaši lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā, Darba strīdu likuma 13.panta izpratnē ir kolektīvais interešu strīds, jo izvirzītā prasība ir vērsta uz jaunu nodarbinātības noteikumu noteikšanu.

Pieteikumā LAP norāda, ka 6.punktā izvirzīts prasījums par pienākuma izpildi, kas pamatots ar Darba likuma prasībām, attiecas uz tiesību strīdu, kas risināms tiesā. Norādīja, ka pieteicēja iebildumi ir nepamatoti un kļūdaini, jo šāda prasība streika pieteikumā iekļauta tāpēc, ka tas attiecas uz jaunu nodarbinātības noteikumu noteikšanu. Šobrīd darbinieki samaksu saņem, bet darba devējs ir piespiedis darbiniekiem iziet apmācības savā brīvajā laikā, proti, atpūtas laikā un nevis darba laikā. Minētais strīds ir kolektīvais interešu strīds Darba strīdu likuma 13.panta izpratnē.

Pieteicējs 15.punktā norāda, ka vismaz četras no sešām streika prasībām attiecas uz tiesību strīdu, kas nav risināmi kolektīvās rīcības (streika) ietvaros, tādejādi pats pieteicējs ir atzinis, ka vismaz divi streika prasījumi attiecas uz kolektīva interešu strīdu. Pat, ja tiesa kādu no prasībām atzīst par neatbilstošu kolektīvo interešu strīdam, tiesai ir tiesības izslēgt to no prasībām, bet tas nevar būt par pamatu streika atzīšanai par nelikumīgu.

LAP pieteikumā norāda, ka Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS nav ievērojusi pirmsstreika procedūru. No lietas materiāliem redzams, ka 2019.gada 2.maijā arodbiedrība nosūtījusi LAP vēstuli ar aicinājumu ierasties uz konstruktīvām sarunām izlīgšanas komisijā 2019.gada 9.maijā plkst. 13:00 Rīgā, Bruņinieku ielā

29/31-503. 2019.gada 8.maijā arodbiedrība saņēmusi vēstuli Nr.I-126, kurā LAP, atsaucoties uz Darba likuma 11.pantu, vienpusīgi mainījusi izlīgšanas komisijas vietu un laiku, kas liecināja par laika novilcināšanu. Par LAP nevēlēšanos konstruktīvi risināt jautājumus un novilcināt strīdu izskatīšanu, liecina fakti, ka neviena no prasībām, kuras tika nosūtītas LAP, kā rezultātā notika protesta akcija - pikets, netika izpildītas, un pat nav notikušas konstruktīvas sarunas. Tikšanās laikā LAP nav veicinājusi dialogu starp pusēm, sarunas bijušas neefektīvas, kā arī nepārtraukti tika saņemtas negatīvas atbildes, liedzot iespēju pusēm diskutēt. LAP nav izteikusi nevienu priekšlikumu, lai rastu kompromisu un uzlabotu darbinieku darbu, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses.

LAP 2019.gada 8.maija vēstulē norādīja uz Darba likuma 10.panta ceturto daļu un lūdza ievērot darbinieku kopējās pārstāvības principus. Arodbiedrība uzskata, ka prasība par LAP darbinieku Pastāvīgas arodorganizācijas dalību nav pamatots, jo, ņemot vērā Arodbiedrības likuma 6.panta pirmo daļu, arodbiedrības savā darbībā ir neatkarīgas no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī darba devēju organizācijām un to apvienībām. Ņemot vērā minēto, LAP nav nekādu tiesību iejaukties minētās arodbiedrību darbībā. Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS un Liepājas Autobusu parka Pastāvīgā organizācija sadarbojas un vērsa LAP uzmanību uz Arodbiedrības likuma 6.panta otro daļu, kas nosaka, ka ir aizliegta jebkāda rīcība, kuras mērķis ir tieši vai netieši kavēt arodbiedrības izveidošanu, pakļaut tās valsts un pašvaldību institūcijām, darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, kā arī traucēt likumos un statūtos arodbiedrībām un to apvienībām noteikto funkciju izpildi un mērķu sasniegšanu.

Izlīgšanas komisiju izveido, pilnvarojot vienādu skaitu pārstāvju. Kolektīvā interešu strīds netika izskatīts izlīgšanas komisijā, jo LAP rīcības rezultātā netika izveidota izlīgšanas komisija. Ņemot vērā ieilgušo sarunu procesu (tiekoties, sarakstes veidā), rezultātā netika panākta vienošanās, un šajā gadījumā samierināšanās arī nebija iespējama, arodbiedrība secināja, ka LAP nav ieinteresēta uzlabot uzņēmumā darba apstākļus un nodarbinātības noteikumus darbiniekiem - autobusu vadītājiem. Arodbiedrība, pārstāvot un aizstāvot darbinieku darba, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses, nolēma uzsākt minētā streika pieteikšanu atbilstoši Streiku likumam.

Arī kā vienu no argumentiem pieteicējs min to, ka no pieteikumam pievienotajiem protokoliem pilnvarotās personas streiku pieteikuši ne tikai arodbiedrības biedru vārdā, bet arī 45 LAP darbinieku vārdā, un ka no Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS iesniegtajiem dokumentiem nav identificējams, kura no personām, kas piedalījušās sapulcēs, ir arodbiedrības biedri un kuri darbinieki. Streiku likuma 11.panta pirmā daļa noteic, ka arodbiedrības lēmumu par streika pieteikšanu pieņem statūtos noteiktajā kartībā biedru kopsapulcē, kurā piedalās vairāk nekā puse no arodbiedrības biedru skaita. Lēmumu pieņem ar klātesošo attiecīgās arodbiedrības biedru vienkāršu balsu vairākumu. Arodbiedrībā biedru reģistrā uz 2019.gada 3.jūniju reģistrēti 155 arodbiedrības biedri no AS "Liepājas Autobusu parks", bet minēto streiku pieteica 109 arodbiedrības biedru. Savukārt, minētā likuma 11.panta otrā daļa noteic, ja attiecīgās arodbiedrības biedru kopsapulci nav iespējams sasaukt lielā biedru skaita vai darba organizācijas dēļ, lēmumu par streika pieteikšanu pieņem statūtos noteiktajā kārtībā arodbiedrības biedru pilnvaroto pārstāvju sapulcē. Lēmumu pieņem ar klātesošo biedru pilnvaroto pārstāvju balsu vairākumu. Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā, ka autobusu vadītāju darbs organizēts maiņās, lēmumu par streika pieteikšanu pieņēma arodbiedrības biedru pilnvaroto sapulcē. Likums neregulē, kādā kārtībā sasaucama biedru vai biedru pilnvaroto pārstāvju kopsapulce - to nosaka attiecīgās arodbiedrības statūti.

Streiku likuma 11.panta trešā daļa noteic, ka arodbiedrība vai šā panta otrajā daļā minētie arodbiedrības biedru pilnvaroto pārstāvji (turpmāk arodbiedrības biedru pilnvarotie pārstāvji) lēmumu par streika pieteikšanu var pieņemt arī to uzņēmumu darbinieku vārdā, kuri nav attiecīgās arodbiedrības biedri, ja šie darbinieki ir pilnvarojuši arodbiedrību vai arodbiedrības biedru pilnvarotos pārstāvjus. Likumdevējs nav noteicis nevienā normatīvā aktā, ka arodbiedrības pienākums norādīt, kura no personām, kas piedalījās balsošanā par streika pieteikšanu ir arodbiedrības biedrs un kurš no viņiem ir uzņēmuma darbinieks. Acīmredzot, likumdevējs šādi ir centies pasargāt darbiniekus un arodbiedrības biedrus no represijām no darba devēja puses. Streiku likuma 14.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunkts paredz streika pieteikumā norādīt streikotāju skaitu nevis iesniegt darba devējam sarakstu norādot, kurš ir arodbiedrības biedrs un kurš ir uzņēmuma darbinieks. Neviena persona, kura ir parakstījusies protokolā Nr.2, Nr.3., Nr.4., Nr. 5., Nr.6., Nr.7 nav apstrīdējušas ierakstus protokolos un savus parakstus, vai arī apšaubījuši pilnvarnieku tiesības un pieņemto lēmumu likumību. Kā arī 2019.gada 13.maija kopsapulcē balsošana par streiku notikusi aizklātā balsošanā, lai gūtu pārliecību par vēlmi streikot. Līdz ar to lietā pieteicējs nav pierādījis, ka pilnvarnieku lēmums nav bijis tiesisks kvoruma neesamības dēļ. Likums nenosaka, kādai jābūt streika komitejas izveides kārtībai un skaitliskajam sastāvam, to izlemj arodbiedrība vai darbinieki.

LAP pieteikumā norāda, ka Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS prasības nav ekonomiski pamatotas, kas norāda uz negodprātīgu tiesību izmantošanu (sk., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39.punkti). Pats pieteicējs pieteikuma 40.punktā atzīst, ka tiesas kompetencē šajā lietā nav izšķirt strīdu par piemērojamām darba likmēm, bet tiesai būtu jāņem vērā Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika būtība un raksturs. No Streiku likuma mērķa un jēgas ir izrietošs secinājums, ka pieteikumu tiesā par streika atzīšanu par nelikumīgu, būtu izvērtējams tikai tas, vai netiek pārkāpti Streiku likuma noteikumi, nevis vērtēt, cik ekonomiski pamatotas ir izvirzītās prasības streika pieteikumā. Streika pieteikumā izvirzīto prasību saturs un būtība ir saistīts ar kolektīvo interešu strīdu. Saskaņā ar Streiku likuma 3.panta pirmās daļas noteikumiem, darbiniekam ir tiesības streikot, lai aizstāvētu savas ekonomiskās vai profesionālās intereses. Streiks ir pēdējais un galējais līdzeklis strādājošo interešu aizstāvībai. Streikošanas tiesību īstenošana ir saistīta ar noteiktu apstākļu un nosacījumu kopumu, kas liecina par kolektīvā darba strīda atrisināšanas neiespējamību. Tiesības streikot tiek atzītas par vienu no personas pamattiesībām un demokrātiskas sabiedrības vērtībām. Tiesības streikot ir strādājošo konstitucionālās tiesības, it īpaši, ja darba devējs nav

izrādījis ne mazāko vēlēšanos risināt strīdu un rast kompromisu.

Pieteicējs atzīst darbinieku tiesības pēc būtības prasīt un lūgt augstāku atalgojumu, papildus garantijas u.t.t., tomēr šīs prasības ir apspriežamas un tām ir jābūt reālām un pamatotām. LAP, sniedzot atbildes Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS, ir noraidījis jebkurus Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS iesniegtos priekšlikumus, t.sk., kas attiecas uz koplīguma projektu, norādot, ka piedāvājums rada nesamērīgus izdevumus un uzņēmums nevar uzņemties šādas papildus finansiālas saistības. Atbildē nav neviena priekšlikuma, pat nav izteikta vēlme uzsākt sarunas, lai rastu kompromisu.

Ņemot vērā, ka streika pieteikumā izvirzītajām streika prasībām ir kolektīvās interešu prasības, par minētajām prasībām nav panākta vienošanās, ir ievēroti Streiku likuma noteikumi, uzskatīja, ka nav pamata atzīt streika pieteikumu par nelikumīgu, un lūdza noraidīt LAP pieteikumu par streika atzīšanu par nelikumīgu.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pārstāve /pers. I/ pieteikumu neatzina un paskaidroja, ka pieteikums ir noraidāms, un, ja tā notiks, tad nākamajā dienā sasaukšot arodbiedrības biedru sapulci un lemšot par streika turpināšanu, jo principā streiks ir jāturpina, savādāk visam, ko arodbiedrība ir darījusi līdz šim, nav jēgas. Šā gada 9.maijā saņemto LAP vēstuli vērtējuši kā atteikumu izveidot izlīgšanas komisiju, un ka LAP nekādas sarunas nav vēlamas. Noteiktajā laikā un vietā uz sapulci neviens neieradās, tāpēc arī nav protokola. Uzskatīja, ka minētā streika pamatā ir kolektīvais interešu strīds.

Atzina, ka par koplīguma nepildīšanu nav vērsušies tiesā, jo ir ļoti grūti atrast darbinieku, kurš būtu gatavs vērsties tiesā pret darba devēju - visi darbinieki ir iebaidīti. No Satversmes izrietošās tiesības streikot tiesa nevar iegrožot ar nesamērīgiem, procesuāliem regulējumiem, kas šīs tiesības padara neefektīvas un praksē būtībā nerealizējamas.

Valsts darba inspekcijas pilnvarotā pārstāve /pers. B0/ sniedza atzinumu, ka, iepazīstoties ar normatīvo aktu regulējumu un izvērtējot iesniegtos dokumentus, kas ir Valsts darba inspekcijas rīcībā, secinājuši, ka arodbiedrība nav līdz galam realizējusi visus tos posmus, ko paredz Darba strīdu likums, proti, izlīgšanas komisijas izveidošanu. Izvērtējot LAP atbildi Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS nav konstatējusi, ka LAP atsakās no izlīgšanas komisijas izveides un sadarbības šajā komisijā. Tāpat piedāvājumu, lai šai komisijā piedalītos vēl otra arodbiedrība, iestādes ieskatā šī prasība ir pamatota, jo LAP ir divas arodbiedrības, un šādā veidā tiktu ietverti visi darbinieki. Līdz ar to šis piedāvājums no darba devēja nav vērtējams kā atteikums piedalīties izlīgšanas komisijā. Tātad izlīgšanas komisija dabā nav pastāvējusi, un nav atteikuma piedalīties šajā komisijā, Valsts darba inspekcijas ieskatā likumā noteiktā kārtība nav ievērota, līdz ar to streika pieteikums ir nepamatots.

Prokurore I.Pickaine izteica atzinumu, ka streika pieteikums ir nepamatots, jo likumā noteikta kolektīvā streika procedūra, ko arodbiedrība nav pareizi organizējusi. LAP atbilde par izlīgšanas komisijas izveidi un uzskatot to par atteikumu, tiesai šie fakti būtībā ir jāizvērtē. Uzskatīja, ka Streiku likuma nosacījums, kas paredz izlīgšanas komisijas izveidi, nav realizēta, kā to nosaka minētais likums. Tādējādi, vērtējams ir tas, vai minētais pieteikums atbilst Streiku likuma prasībām, kā arī ir jākonstatē, vai šajā gadījumā tas ir tiesību vai interešu strīds. Prokurore atzina, ka minētajā pieteikumā vairāki punkti ir attiecināmi uz kolektīvo tiesību strīdu, kas risināmi, ceļot atbilstošu prasību tiesā. Attiecībā uz punktiem, kas skar darba algu, konkrētajā gadījumā jāuzskata, ka šeit darbojas koplīgums, un pareizākais risinājums darbiniekiem būtu bijis vērsties tiesā civiltiesiskajā kārtībā, ceļot atbilstošu prasību. Līdz ar to atzina, ka minētais pieteikums atzīt streiku par nelikumīgu ir pamatots.

Motīvu daļa

Pārbaudot un novērtējot lietā iegūtos pierādījumus, noklausoties paskaidrojumus, tiesa atzīst pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu sekojošu apstākļu dēļ.

AS "Liepājas Autobusu Parks" 2019.gada 21.maijā ir saņēmusi no Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS 2019.gada 20.maija paziņojumu par LAP darbinieka streika pieteikšanu (lietas 20.lapa).

Atbilstoši 2019.gada 14.maija AS "Liepājas Autobusu Parks" arodorganizācijas biedru un darbinieku kopsapulces protokolam Nr.7 arodorganizācijas biedru un LAP darbinieku pārstāvji nolēmuši pieteikt streiku 2019.gada 30.maijā, ja līdz 2019.gada 20.maijam netiks panākta vienošanās par streika prasībām:

1) noteikt autobusu vadītājiem garantēto darba algu /stundas tarifa likmi 7 *euro*/stundā, bez piemaksām un prēmijām;

2) noteikt darbgatavības laika posma apmaksu 3,50 *euro*/stundā;

3) ar grāmatvedības starpniecību veikt biedru naudas ieturējumu un pārskaitīt to Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS, kā tas tika darīts no 2016.gada kā atsevišķa vienošanās un kopš 2017.gada, pamatojoties uz darba koplīguma 4.3.punktu - iesniegumi ir iesniegti savlaicīgi, kā arī kārtējais lūgums (iesniegums) tika iesniegts š.g. 15.februārī;

4) darba koplīguma jaunās redakcijas noslēgšana, kurš ir iesniegts 2018.gada 7.decembrī (vēstules Nr.169), ar visiem iekļautiem un iestrādātiem punktiem, kurus ir apstiprinājuši uzņēmuma darbinieki/ arodbiedrības LAKRS biedri un Liepājas Autobusu parka darbinieku pastāvīgās arodorganizācijas biedri. Darba koplīguma noteikumi uzlabo darbinieku labklājību uzņēmumā, sociālās garantijas - pabalsti, papildus atvaļinājuma dienas, kas uzlabo nodarbinātības noteikumus;

5) saņemt laikus rakstveidā informāciju un veikt konsultēšanos ar arodbiedrību, pirms tiek pieņemti tādi lēmumi, kuri var skart darbinieku intereses, it īpaši lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā;

6) atbilstoši Darba likuma 96.pantam nosūtīt darbiniekus uz apmācībām 95.koda atjaunošanai un paredzēt darba samaksu kā to nosaka Darba likuma 74.panta trešā daļa.

Arodbiedrību likuma 3.pants nosaka, ka arodbiedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai pārstāvētu

un aizstāvētu strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses, un 12.panta pirmā daļa noteic, ka arodbiedrībām, pārstāvot un aizstāvot strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās intereses, ir tiesības veikt kolektīvas pārrunas, saņemt informāciju un konsultēties ar darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, slēgt darba koplīgumus (ģenerālvienošanās), pieteikt streikus, kā arī īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

Saskaņā ar Darba strīdu likuma 3.panta trešo daļu, izšķirot kolektīvus interešu strīdus, piemērojams Darba likums un Streiku likums, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi.

Darba strīdu likuma 13.pantā noteikts, ka kolektīvs interešu strīds ir tādas domstarpības starp darbiniekiem (darbinieku grupu) vai darbinieku pārstāvjiem un darba devēju, darba devējiem (darba devēju grupu), darba devēju organizāciju vai šādu organizāciju apvienību, vai nozares pārvaldes institūciju, kuras rodas saistībā ar kolektīvo pārrunu procesu, nosakot jaunus darba apstākļus vai nodarbinātības noteikumus.

No lietas materiāliem tiesa secina, ka lietas pamatā ir kolektīvs tiesību un interešu strīds starp LAP kā darba devēju un minētās arodbiedrības biedriem/darbiniekiem, kas radies kolektīvo pārrunu procesā sakarā ar darba samaksu, biedru naudas iemaksu, jauna darba koplīguma noslēgšanu, kvalifikācijas celšanu un informācijas sniegšanu.

Minēto abu strīdu rezultātā Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS iesniegusi LAP streika pieteikumu. Savukārt, no tiesas sēdē noskaidrotā un LAP iesniegtā Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS 2019.gada 20.maija pieteikuma par streika atzīšanu par nelikumīgu redzams, ka LAP uzskata, ka šobrīd streika pieteikums ir pretrunā ar Streiku likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu.

Atbilstoši Streiku likuma 1.panta 3.punktā dotajam definējumam streiks ir kolektīvā strīda risināšanas veids, kas izpaužas tādējādi, ka uzņēmuma, nozares darbinieki vai darbinieku grupa brīvprātīgi pilnībā vai daļēji pārtrauc darbu nolūkā panākt prasību izpildi. Savukārt, Streiku likuma 1.panta 6.punktā ir noteikts, ka streika pieteikums ir uzņēmuma vai nozares darbinieku arodbiedrības vai uzņēmuma vai nozares darbinieku, vai minēto darbinieku pārstāvju paziņojums par lēmumu streikot. Atbilstoši Streiku likuma 3.panta pirmajai daļai uzņēmuma, nozares darbiniekiem ir tiesības streikot, lai aizstāvētu savas ekonomiskās vai profesionālās intereses.

2019.gada 20.maija LAP iesniegtajā Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika pieteikumā, kam pievienots AS "Liepājas autobusu arodbiedrības biedru/darbinieku" sapulces 2019.gada 14.maija lēmums Nr.7, redzams, ka minētās arodbiedrības biedri un LAP darbinieku pārstāvji savā balsojumā atbalstījuši streika rīkošanu par iepriekš minētajiem jautājumiem, neparedzot, ka valdei jāveic nepieciešamās formalitātes, lai izpildītu Darba strīdu likuma prasības, un tikai negatīva izlīgšanas komisijas lēmuma rezultātā būtu iespējams sagatavot kolektīvo interešu strīda streika pieteikumu, apkopot streikotāju sarakstu, kā to pareizi norādījis pieteicējs savā pieteikumā.

No streika pieteikuma redzams, ka tajā izvirzītas šāda streikotāju interešu strīdu prasība – noteikt autobusu vadītājiem garantēto darba algu /stundas tarifa likmi 7 *euro*/stundā, bez piemaksām un prēmijām; noteikt darbgatavības laika posma apmaksu 3,50 *euro*/stundā.

Saskaņā ar Streiku likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu streiks vai streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu, ja pārkāpts šis likums [..].

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 126.pantu institūcijas, kas likumā paredzētajos gadījumos tiesai ir pieaicināmas piedalīties lietā, lai tās savas kompetences ietvaros dotu atzinumu lietā, atzinums ir pierādījums. Tiesa piešķir būtisku nozīmi iepriekšminētajam pierādījumam, t. i., Valsts darba inspekcijas atzinumam, jo atbilstoši Streiku likuma 3.panta otrajā daļā noteiktajam, tiesības streikot ir galējs līdzeklis. Tātad, atbilstoši Streiku likuma 3.panta otrajā daļā noteiktajam, tiesības streikot kā galējs līdzeklis izmantojams, ja nav panākta vienošanās par iepriekš minētajiem punktiem un samierināšanās kolektīvajā interešu strīdā.

Saskaņā ar Darba strīdu likuma 14.panta pirmo un otro daļu, ja ir radies pamats kolektīvam interešu strīdam, kolektīva interešu strīda puse rakstveidā iesniedz otrai pusei iesniegumu, kurā norāda savas prasības. Kolektīva interešu strīda otra puse, kura saņēmusi iesniegumu, to nekavējoties izskata un triju dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas rakstveidā paziņo iesnieguma iesniedzējam savu atbildi. Ja atbilde uz iesniegumu ir noraidoša vai arī netiek sniegta, kolektīvs interešu strīds izšķirams minētā likuma 15.pantā noteiktajā kārtībā.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Darba strīdu likuma 14. panta nosacījumiem Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS 2019.gada 14.maijā iesniedza LAP rakstveida iesniegumu (lietas 15.lapa), norādot, ka darba devējs nepārtraukti pasliktina darbinieku tiesisko stāvokli, tiesības un intereses, it īpaši uzlabojot darbinieka darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā.

2019.gada 17.maijā LAP vēstulē par minētās arodbiedrības/darbinieku streiku (lietas 18.lapa) norādījusi, ka ar 2019.gada 8.maija vēstuli Nr.I-126 Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS tikusi informēta par izlīguma komisijas LAP izvirzītajiem pārstāvjiem un aicinājusi vienoties par sarunu laiku, tomēr minētais priekšlikums pēc būtības tika noraidīts, pārtraucot sarunas par izlīguma pārrunām. Bez tam, šāda kārtība kolektīvo strīdu (gan tiesību, gan interešu) ir nolīgta arī 2017.gada 28.jūnija koplīguma noteikumos. Neatkarīgi no minētā, LAP aicinājusi ar rūpību un atbildību izturēties pret šādu galēju līdzekļu – streika, uzsākšanu, ievērojot pasažieru pārvadājumu būtisko sociālo lomu, par ko liecina ar Streiku likuma 17.panta otrās daļas 2.punkts.

Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS ir zināmas vidējais sabiedriskā, transporta šoferu un darbinieku atalgojuma līmenis, kas ir virs valstī vidējā šoferu algu līmeņa. Tāpat Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS ir zināms, ka LAP pasažieru pārvadājumus pamatā veic, pamatojoties uz noslēgtu publisko iepirkumu līgumu. Sekojoši LAP finanšu līdzekļus veido pasūtītāja veiktā samaksa

publiskā iepirkuma ietvaros, kur uzvaras kritērijs bija zemākā cena par kilometru. Tādējādi, jebkādu ultimatīvu prasību izvirzīšanai par darbinieku atalgojumu ir jābūt loģiskam un ekonomiskam pamatojumam, kāds šajā gadījumā iztrūkst.

Pats Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS valdes priekšsēdētājs /pers. H/ publiski ir norādījis, ka valsts piešķirtās dotācijas zaudējumu segšanai pārvadātājiem nenodrošina atbilstošu darba samaksu par padarīto darbu un tā kvalitāti, kā arī to, ka pirms jauna iepirkuma organizēšanas - 2019.gadā reģionālās nozīmes un maršruta tīklā pārvadājumiem ar autobusiem - arodbiedrībai bija un arī šobrīd ir svarīgi panākt, lai iepirkumos neuzvar lētākais piedāvājums, kas turpmāk atkal negatīvi ietekmēs autobusu vadītāju un citu transporta darbinieku garantētās algas un citus darba apstākļu noteikumus.

Uzņēmuma valdei ir jārūpējas ne tikai par darbiniekiem pienākošās atlīdzības izmaksām, bet arī par uzņēmuma darbības rentabilitāti un maksātspēju. Darbinieku prasību izpilde faktiski nozīmētu pakāpenisku LAP novešanu līdz maksātnespējai, kā rezultātā darbinieki ne tikai zaudētu darbu, bet reģions zaudētu ievērojamu nodokļu maksātāju.

Bez tam Autotransporta direkcija Reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta attīstības koncepcijā 2021-2030 ir norādījusi, ka pārvadātājam, nosakot potenciālo sabiedriskā transporta pakalpojuma cenu un plānojot izmaksas, būtu prioritāri jāievēro sekojoši principi, līguma izpildes laikā transportlīdzekļa vadītājam transportlīdzekļa vadīšanas laikā, tajā skaitā reisa sagatavošanās laiks, tiek maksāta - stundas tarifa likme EUR, kas ir ne mazāka par 5 *euro* (līguma 1.-4.gadā); 6 *euro* (līguma 5.-7.gadā) un 7 *euro* (līguma 8.-10.gadā), savukārt, uz šo brīdi vidējā stundas tarifa likme ir zem 5 *euro*. No minētās koncepcijas redzams, ka Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS pieprasīto tarifa likmi - 7 *euro* stundā Autotransportā direkcija rekomendē ieviest tikai no 2028.gada, savukārt, 2021. - 2025.gadā - ne mazāku par 5 *euro*. Tāpat arī prasība pēc vienotas un noteiktas tarifa likmes noteikšanas visiem šoferiem, neatkarīgi no stāža, atbildības, darba specifikas, disciplīnas, sasniegtajiem rezultātiem, u.c. faktoriem, arī nav loģiska.

LAP nodrošina ar darbu vairāk kā 250 šoferu, kuru atbildība, spējas, godaprāts u.c. profesionālās kvalitātes ir atšķirīgas. Tieši šo iemeslu dēļ šoferiem tiek noteikta pamata atlīdzības stundu likme, pie kuras tiek pieskaitītas piemaksas un prēmija par darba rezultātiem. Ja šāda atalgojuma sistēma Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS nešķiet pareiza, loģiska un motivējoša, tad LAP aicinājusi sniegt detalizētus un racionālus apsvērumus, kāpēc šāda atlīdzības aprēķināšanas kārtība ir prettiesiska vai nepamatota. Šādos apstākļos atkārtoti apspriežamas var būt vienīgi racionālas un ekonomiski pamatotas darbinieku (vai Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS) prasības, kuras ir samērīgas ar uzņēmuma finansiālajām iespējām.

Tādējādi tiesa secina, ka minētajā streika pieteikumā puse nav ņēmusi vērā, ka jautājumi par kolektīvajiem tiesību strīdiem, kas sasaistīti ar koplīguma noteikumu interpretāciju, domstarpībām jauna koplīguma slēgšanā, jautājumi, kas regulē darba devēja un arodbiedrības attiecību likumisko tiesību apjomu un Darba likuma prasību izpildi vairāk attiecas uz tiesību strīda jautājumiem, kā to pareizi savā pieteikumā ir norādījis pieteicējs. Tādējādi minētais kolektīvais tiesību strīds nav izšķirams minētā likuma 15.pantā noteiktajā kārtībā, jo ir jāņem vērā, ka ir arī citi likumi, pēc kuriem ir jāvadās, risinot to vai citu darba tiesību problēmu/strīdu.

Attiecībā uz Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika pieteikuma 3.punktā pieprasīto, ka ar grāmatvedības starpniecību jāveic biedru naudas ieturējums, pārskaitot to Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrībai LAKRS [..], ir atrunāts 2017.gada 28.jūnija darba koplīguma 4.3.punktā, par jauna darba koplīguma noslēgšanu par papildus sociālajām garantijām darbiniekiem (sk., 4.punktu), kas neregulē samaksas jautājumus, starp pusēm domstarpības risināmas atbilstoši 2017.gada 28.jūnija darba koplīguma 12.3.4.punktam, par informācijas sniegšanu arodbiedrībai (sk., 5.punktu) attiecas uz darba devēja un arodbiedrības tiesiskajām attiecībām, tādējādi šis tiesību strīds risināms tiesā, savukārt, par pienākuma izpildi, kas pamatots ar Darba likuma 96.pantu, 74.panta trešo daļu, risināms atbilstoši 2017.gada 28.jūnija darba koplīguma 5.1.punktam.

Valsts darba inspekcijas pārstāve /pers. B0/ tiesas sēdē sniegtajā atzinumā norādīja, ka Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS nebija tiesīga iesniegt streika pieteikumu, jo LAP nav atteikusies no izlīgšanas komisijas izveides un sadarbības šajā komisijā. Bez tam sabiedrība ir norādījusi, ka šajā komisijā ir jāpiedalās vēl otrai arodbiedrībai, kas iestādes ieskatā ir bijis pamatoti, jo LAP ir divas arodbiedrības. Līdz ar to Valsts darba inspekcija uzskatīja, ka arodbiedrība likumā noteikto kārtību nav ievērojusi.

Ņemot vērā VDI sniegto atzinumu par arodbiedrības minēto streika pieteikumu, tiesa nesecina, ka LAP minētā atbilde būtu noraidoša izlīgšanas komisijas izveidē un sadarbībā šajā strīda komisijā. Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka LAP sniegtā atbilde būtu vērtējama kā atteikums izveidot izlīgšanas komisiju.

Saskaņā ar Darba strīdu likuma 3.panta trešo daļu ir jāievēro Darba likuma 10.panta trešās daļas noteikumi, kur noteikts, ja ir vairākas darbinieku arodbiedrības, tās kopīgām sarunām ar darba devēju pilnvaro savus pārstāvjus proporcionāli katras arodbiedrības biedru skaitam, bet ne mazāk kā vienu pārstāvi katra. Ja sarunām ar darba devēju izvirzīti vairāku arodbiedrību pārstāvji, viņi pauž vienotu viedokli. Tātad var pastāvēt situācija, ka darbiniekus pārstāv vairākas darbinieku arodbiedrības. Lai atvieglotu sarunu procesu ar darba devēju, likumdevējs ir noteicis pienākumu šādā gadījumā, *pirmkārt,* visām arodbiedrībām pilnvarot savus pārstāvjus kopīgām sarunām ar darba devēju un, *otrkārt,* visiem pilnvarotajiem arodbiedrību pārstāvjiem paust vienotu viedokli sarunās ar darba devēju.

Tādējādi tiesa atzīst, gadījumā, ja ir vairākas arodbiedrības, darba devējam nav pienākuma uzklausīt katras arodbiedrības viedokli, ja tās nepauž vienotu viedokli. Ja ir vairākas darbinieku arodbiedrības, tām ir pienākums pilnvarot pārstāvjus sarunām ar darba devēju proporcionāli katras arodbiedrības biedru skaitam.

Bez tam no lietas materiāliem neizriet, ka Darba likuma 10.panta trešās daļas noteikumi ir ievēroti – jo AS "Liepājas autobusu parks" patstāvīgās arodbiedrības pārstāvji un Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku

arodbiedrība LAKRS attiecībā uz strīda priekšmetu būtu paudušas vienotu viedokli. Iepriekš minēto apstiprina gan LAP iepriekš minētajā atbildē norādītais, ko arī nenoliedza otra puse, gan arī arodbiedrības attieksme pret LAP attiecībā uz strīda priekšmetu.

Lietā nav atbilstošu protokolu par abu arodbiedrību kopīgām sarunām ar darba devēju, saskaņā ar Darba likuma 10.panta trešo daļu, un pierādījumu, ka tās būtu paudušas vienotu viedokli. Tādējādi arī šajā aspektā streika pieteikumā ir pieļauti būtiski likuma pārkāpumi, un tiesa tos atzīst par pierādītiem ar minētajiem atzinumiem.

Darba likuma 10.panta pirmā daļa piešķir darbiniekiem tiesības aizsargāt sevi no iespējamām darba devēja ļaunprātīgām vai nelikumīgām darbībām.

Nav strīda, ka praksē kā darbinieku tiesību aizstāvji sevi ir apliecinājušas arodbiedrības, jo to mērķis ir pievērst uzmanību darbinieku vajadzībām, panākt viņu ienākumu nepārtrauktu pieaugumu vai vismaz to stabilitāti, darba tiesību īstenošanu un tādu sociālo garantiju nodrošināšanu, kas veicinātu personības brīvu un vispusīgu attīstību. Arodbiedrībām ir liela nozīme darbinieku tiesību aizsardzībā, jo tās apvieno nozaru un profesionālās arodbiedrības kopējo darba, ekonomisko un sociālo tiesību aizstāvībai; īsteno sociālo dialogu ar valdību un darba devēju organizācijām; pārstāv darbinieku intereses valsts un pārvaldes institūcijās un tiesā; veic likumu, citu tiesību aktu projektu ekspertīzi un izstrādā priekšlikumus izmaiņām; organizē savu biedru izglītošanu; piedalās starptautiskajā arodbiedrību kustībā un veicina citas darbinieku tiesību veicinošas darbības.

Saskaņā ar Arodbiedrību likuma 4.panta pirmo daļu, ikvienam ir tiesības brīvi, bez jebkādas diskriminācijas dibināt arodbiedrību un, ievērojot arodbiedrības statūtus, iestāties tajā, kā arī tiesības neiestāties arodbiedrībā.

Arodbiedrības var veidot pēc arodu, nozaru, teritoriālā vai citiem principiem. Kā izriet no lietas materiāliem, Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS savu prasību ietvaros vēlas noteikt jaunus darba apstākļus un nodarbinātības noteikumus visiem LAP darbiniekiem. Arodbiedrība vēlas noteikt taisnīgu un atbilstošu darba algu LAP autobusu vadītājiem, kas būtu vienlīdzīga, bet pašlaik darba alga ir noteikta darbinieku individuālajos darba līgumos, un tās apmērs ir krasi atšķirīgs. Darba samaksu veidojot, galvenokārt, piemaksas, prēmijas un samaksa par maršrutiem, kuras ir darba devēja prerogatīva. Rezultātā darbinieki kā ekonomiski vājākie tiesību subjekti darba tiesiskajās attiecībās, ir pilnībā atkarīgi no darba devēja. Tiesa arī norāda, ka Latvijas Sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrība LAKRS streika pieteikšanas procedūrā nav norādījusi strīdus darba algas stundas tarifa likmes apmērus, ko šobrīd saņem pieteicēja darbinieki - autobusu vadītāji, un ka tā ir netaisnīgi zema, bet ultimatīvi izvirzījusi prasību – noteikt autobusu vadītājiem garantēto darba algu /stundas tarifa likmi 7 *euro*/stundā, bez piemaksām un prēmijām; kā arī noteikt darbgatavības laika posma apmaksu 3,50 *euro*/stundā. Tādējādi minētais kolektīvais interešu strīds tā brīža apstākļos bija risināms izlīgšanas komisijā, jo pušu starpā pastāv strīds par pieprasītās darba algas ekonomisko pamatojumu, samērīgumu starp šiem izdevumiem un uzņēmuma uzņemtām finansiālajām saistībām, ievērojot Darba strīdu likuma 15.pantā noteikto kārtību. Līdz ar to netika izsmelti pirms streika izmantojamie kolektīvā strīda risināšanas līdzekļi, kas ir priekšnoteikums streikošanas tiesību realizēšanai kā galējam līdzeklim atbilstoši Streiku likuma 3.panta otrajai daļai.

Ņemot vērā, ka streika pieteikums iesniegts, neievērojot Streiku likuma 3.panta otrās daļas priekšnoteikumus, uzskatāms, ka iesniedzot minēto streika pieteikumu, pārkāptas šā likuma prasības kā rezultātā, atbilstoši Streiku likuma 23. panta pirmās daļas 1. punktam, streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu.

Tiesa pievienojas Eiropas Cilvēktiesību tiesas atziņai, ka no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(61.punkts 1994.gada 19.aprīļa spriedumā "Van de Hurk* v *The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90));* Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu, tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa *(Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums lietā 10153/82 Austria)*, tāpēc pārējos pieteicēja argumentus tiesa nevērtē. Līdz ar to tiesa norāda, ka, balstoties uz procesuālās ekonomijas principu, tā nevērtē citus pušu pieteikumos ietvertos argumentus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības. Tiesa atzīst, ka, nodibinot pietiekamu patstāvīgu pamatu streika pieteikuma atzīšanai par nelikumīgu, nav nepieciešams sniegt novērtējumu pārējiem pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lietas dalībnieku pieņēmumiem un argumentiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193. panta, 394.panta pirmās daļas 2.punktu, otro daļu, tiesa

nosprieda

atzīt par pamatotu AS "Liepājas Autobusu Parks" pieteikumu par Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu un Latvijas sabiedrisko pakalpojumu un Transporta Darbinieku arodbiedrības LAKRS 2019.gada 20.maija LAP darbinieku streiku pieteikumu atzīt par nelikumīgu.

Tiesas spriedums ir galīgs un apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

Pilns spriedums pieejams no 2019.gada 17.jūnija.

Tiesnesis A.Lapiņš